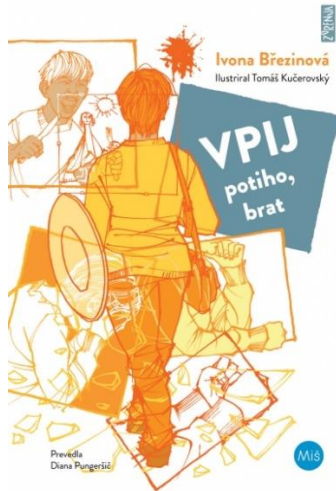

Březinová, Ivona: **Vpij potiho, brat.**

Ilustr. Tomáš Kučerovský. Prev. Diana Pungeršič. Dob pri Domžalah: Miš, 2020, 262 str.

| M – 3. stopnja

| Avtizem | Bratje in sestre | Duševno prizadeti otroci | Družinski odnosi | Samske matere | Družina | Preživljanje | avtisti | fantje | otroci | šola | prijatelji | medosebni odnosi

Takole na domači strani založbe, kjer je mogoče prebrati tudi nekaj prvih strani romana:

»Jeremiáš je samosvoj. Živi v svetu strogih pravil, v svetu, v katerem ima vsak dan v tednu svojo barvo, kosi kruha pa so nujno okrogli. S svetom, v katerem živita mama in sestra, se ne razume najbolje. Včasih komu povzroča preglavice, toda ljubeči mama in sestra mu vselej stopita v bran./.../

<https://www.miszalozba.com/knjige/vpij-potiho-brat/>

Dobrodošla strokovna beseda Nine Prešern: Glasno o avtizmu, str. 257-262

Mladinski roman je primeren tako **mladim kot odraslim, za pogovore**, da bi razumeli in lažje sprejemali otroke s posebnimi potrebami. Če je le možno, k pogovoru povabimo tudi strokovnjaka.

Spodbude za branje:

- Mladim bralcem povemo kaj od zgoraj zapisanega. Najbrž pa bo roman še posebej dobrodošel, če poznamo otroka z motnjo avtističnega spektra (ali tudi s kakšno drugo motnjo).
- Po branju romana prisluhnemo drug drugemu.
- V pogovoru povzamemo zgodbo. (Roman predstavi dečka Jeremyja, ki ima nizkofunkcionalni avtizem in težjo duševno motnjo, sestra Pamela (dvojčica!) in mama že 14 let ljubeče skrbita zanj. Oče jih je zapustil, ker ni zmogel skupnega življenja. Mama ima enako rada oba otroka, a se zaveda, da je Pameli zelo težko. Spoznavamo, kako zahtevno in utrujajoče je skrbeti za takšnega otroka. Šele na koncu zgodbe

- se mama in Pamela soočita s tem, da je za vse tri bolje, če je Jeremy čez teden v zavodu in sta z njim le med vikendom. Jeremy je moteč za okolico, sosede (prav zato se pogosto selijo), Palomine sošolke in sošolci ga slabo sprejemajo (pa vendar je med njimi sošolka Šarina, ki ga sprejema brez predsodkov), tudi Palomi je vsakič znova nerodno, ko ga predstavi ljudem ...
- Spoznamo v romanu še koga z motnjo avtističnega spektra? (Pamela v novi šoli spozna Patrika, ki ima Aspergerjev sindrom. Na začetku se ji zdi čuden, toda od vseh sošolcev ga sprejema pravzaprav samo ona, saj ima izkušnje z bratom ...)
- Kaj nas najbolj preseneti, presune, prevzame v romanu? (Spoštovanje, ljubezen, sprejemanje, empatija, vzajemna pomoč med mamo in hčerjo, tudi razumevanje maminih staršev; pa nerazumevanje, norčevanje, žalitve idr. otrok in odraslih, ki pač ne vedo, ne razumejo in nimajo izkušenj z otroki in odraslimi s posebnimi potrebami.) V resničnosti imamo ljudi z »različnostmi« pogosto hude težave ... Zato tudi so takšne knjige še kako dobrodošle!
- Zakaj ima roman takšen naslov? (Kadar je Jeremy vznemirjen, zelo glasno kriči in moti tudi sosede.) Kakšen pa je, kadar dobi pomirjevala? (Povsem otopel, in to mama in Pamela še teže prenašata.)
- Kako bralci občutijo ilustracije? (Meni se zdijo odlične, kot da upodabljajo drugačno sprejemanje realnosti. Tudi oblikovanje je sporočilno: med posamezna poglavja so vložene barvne strani, ki se ujemajo z barvami dni v tednu, kot jih dojema Jeremy.)
- Dobrodošla je spremna beseda Nine Prešern *Glasno o avtizmu*. Toda že v romanu samem izvemo, kako zelo različne so motnje avtističnega spektra.

Nadaljnje spodbude za branje:

- Če bralce zanima, poiščemo več informacij o avtizmu. Že na spletu jih je precej!
- Preberemo druge mladinske romane, kjer je oseba z motnjo avtističnega spektra; že Nina Prešern v spremni besedi omenja dva:
Haddon, Mark: **Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa**. Prev. Vasja Cerar. (Mladinska knjiga, 2009, 2019).
Dowd, Siobhan: **Uganka Londonskega očesa**. Prev. Tina Mahkota. (Zala, 2016).
- Čeprav ima književni junak Downov sindrom, priporočam za primerjavo slovenski roman, v katerem je prikazano, kako se starejša sestra sramuje svojega bratca in kako ima občutek, da starša projicirata nanjo svoja pričakovanja: Möderndorfer, Vinko: [Kit na plaži](#). (Mladinska knjiga, 2016, 2017, 2018).
- Morda bodo bralci svetovali knjige z junaki, ki imajo tudi drugačne motnje; preberimo jih! Ugotovimo, katere različnosti obravnavajo mladinske knjige.
- V romanu Pamela omenja film Rain Man, v katerem ima starejši brat avtistično motnjo. Meni bi se zdelo imenitno, če bi si film na srečanju ogledali skupaj:
<https://www.youtube.com/watch?v=mlNwXuHUA8I>